

Załącznik Nr 1 do Uchwały

Nr XXIV/55/2016 Rady Miasta Żagań

z dnia 23.06.2016 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA ŻAGANIA
NA LATA 2016-2022**

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Spis treści:

Wprowadzenie	3
I. Podstawy prawne.....	6
II. Zadania instytucji i służb społecznych.....	9
III. Diagnoza społeczna dotycząca występowania przemocy	14
IV. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy	19
1. Założenia programowe.....	20
2. Cel strategiczny	21
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy stosowanej wobec dzieci.	
3.Cel operacyjny 1	21
Zdobycie wiedzy na temat występowania zjawiska przemocy na terenie miasta Żagania poprzez rzetelną diagnozę społeczną.	
4. Cel operacyjny 2.....	22
Zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia ofiarom przemocy poprzez rozszerzenie oferty pomocowej.	
5. Cel operacyjny 3.....	23
Poprawa współpracy i skuteczności działań służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
6. Cel operacyjny 4.....	24
Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie poprzez edukowanie społeczności lokalnej oraz promowanie postaw prospołecznych.	
7. Monitoring.....	25
8. Podmioty uczestniczące.....	26
9. Źródła finansowania Systemu	26
10. Efekty	26

WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Żagania na lata 2016 - 2022 jest jednym z elementów funkcjonowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Żagania. Głównym zadaniem Programu jest udzielanie szeroko rozumianego wsparcia dla rodziny uwikłanej w przemoc domową oraz usystematyzowanie działań i zadań realizowanych przez różne podmioty w tym zakresie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Przemoc jest jednym ze zjawisk społecznych wywołujących negatywne, bolesne i długotrwałe skutki dla osób w nią uwikłanych, zarówno ofiar, jak i sprawców, a także świadków czynów dokonywanych często w zaciszu domowym. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie powoduje, że powinny być podejmowane jak najszybsze działania zmierzające do minimalizacji tego zjawiska oraz działania zmierzające do zwiększania skuteczności ochrony ofiar przemocy, jak również efektywności działań nakierowanych na osoby dopuszczające się jej stosowania. Pożądaną efektywność mogą przynieść działania wysoce profesjonalizowane oraz interdyscyplinarne, długofalowe i podejmowane równoległe przez wszystkie służby, w zakresie których leży przeciwdziałanie przemocy. W każdej gminie działają instytucje, które w swoich zadaniach są zobligowane do działań na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową. Działania te jednak nie są do końca interdyscyplinarne i systemowe, czyli każde z tych działań prowadzone jest w swoim zawężonym zakresie. W związku z powyższym zachodzi potrzeba koordynacji i profesjonalizacji tych działań przy wykorzystaniu działających na terenie miasta i pozyskanych do współpracy instytucji i organizacji, które już taką pomoc świadczą. Funkcjonowanie tego systemu polegało będzie na planowej i skoordynowanej współpracy, gdzie działalność każdej z nich będzie elementem szerszego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny), w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie może być ujmowana z różnych perspektyw: prawnej, moralnej, psychologicznej czy społecznej. Można wyróżnić następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – to wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Zaniedbanie – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, zwłaszcza w odniesieniu do małoletnich dzieci. Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Wszelkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie emocjonalne lub pozbawienie środków do życia. Sprawcy przemocy są bezwzględni – zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, czy też agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą się cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom, jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

I. PODSTAWY PRAWNE

Istnieje szereg regulacji prawnych odnoszących się do poszanowania praw człowieka. Dzieli się je na akty o charakterze międzynarodowym i krajowym. Wśród tych pierwszych do najważniejszych zaliczać należy:

1. **Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 roku**, stanowiąca, iż wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw, a każda osoba jest uprawniona do korzystania ze wszystkich swych praw i wolności, bez względu na różnicę płci. Wśród owych praw wskazuje się m.in. na zakaz okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania.

2. **Konwencja o Prawach Dziecka z 1989 roku**, zapewniająca dzieciom szereg praw i ochronę przed wszelkimi formami złego traktowania, m.in. przed nadużyciami seksualnymi, torturami, okrutnym, nieludzkim czy poniżającym karaniem.

3. **Deklaracja ONZ o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z 1993 roku**, postulująca zapewnienie kobietom prawa do korzystania ze wszystkich praw i fundamentalnych wolności oraz potępienie przemocy wobec kobiet i wyeliminowanie tego zjawiska.

W 1995 roku na Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęto **Polską Deklarację Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Uznaje ona, iż:

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych.
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany.
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.
4. Każdy człowiek doświadczony przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej bez naruszenia jego godności osobistej.
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą w rodzinie.
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Najważniejszym aktem prawnym w Polsce odnoszącym się do ochrony praw człowieka jest:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, ustanawiająca jako jedną z zasad ogólnych dotyczących wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela – równość wszystkich wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne.

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowany został w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2015 r., poz.1390)

która określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; obliguje do udzielania bezpłatnej pomocy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w szczególności w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia oraz do ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej, zapewnienia, na żądanie osoby dotkniętej przemocą, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z 2015r., poz. 1286)

która stanowi, że do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych; w szczególności zadania te m.in. obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 163 z późn. zm.)

która jest podstawowym aktem normującym złożoną problematykę pomocy społecznej; Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a także zapobieganie tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie.

Pomoc społeczna działa również w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać.

4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku Nr 7 poz. 58 z późniejszymi zmianami)

która m.in. obliguje Policję do ochrony życia, zdrowia i mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra. Oznacza to obowiązek ochrony osób słabszych i krzywdzonych.

5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Działania zawarte w niniejszym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wpisują się w następujące dokumenty strategiczne Miasta Żagania:

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Miejskiej Żagań,
2. Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Żagań,
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Żagań na lata 2015 – 2020,
4. Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Żagań na lata 2015-2017.

II. Zadania polskich instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie realizowane są przez różne instytucje i służby. W szczególności wymienić należy takie instytucje jak:

Gmina

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin realizowane są w zakresie udostępnienia rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

a) tworzenie i prowadzenie:

- punktów informacyjno-konsultacyjnych
- schronisk dla ofiar przemocy domowej
- ośrodków interwencji kryzysowej
- telefonów zaufania
- programów środowiskowych

b) inicjowanie powstawania i wspieranie:

- organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Policja

Do podstawowych zadań policji należy m.in:

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

1. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
2. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
3. wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

- wyjaśnienia okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci:
 - dozoru policyjnego,
 - tymczasowego aresztowania.

Sądy rodzinne i opiekuńcze

Sądy rodzinne i opiekuńcze zobowiązane są do reagowania na każdą informację dotyczącą wszelkich nieprawidłowości w opiece nad dzieckiem oraz naruszania jego dóbr. W sytuacji występowania przemocy wobec dzieci sądy posiadają możliwość zastosowania następujących środków:

- Zobowiązanie rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń,
- Poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego,
- Skierowanie małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi,
- Zarządzenie umieszczenia małoletniego w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- Zakazanie rodzicom pozbawionym władzy rodzicielskiej osobistej styczności z dzieckiem.

Pomoc społeczna

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej wykonuje następujące działania:

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy,
- monitoruje efekty podjętych działań,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, a w uzasadnionych przypadkach udziela pomocy finansowej, rzeczowej,
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach,
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania,
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci,
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- a) bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego,
- b) zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach.
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

**Diagnoza społeczna dotycząca
występowania przemocy na terenie
miasta Żagania**

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

1. Informacja Komendy Powiatowej Policji w Żaganiu na temat działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie działania KPP.

Podejmowane działania	2013	2014	2015
Interwencje dot. przestępstw przeciwko rodzinie	63	54	31
Interwencje domowe	770	756	667
Niebieskie Karty wszczęte przez KKP (miasto Żagań)	110	123	92
Zatrzymanie sprawcy przemocy domowej do dalszych czynności procesowych	20	19	13
Sprawcy przemocy umieszczeni w Pomieszczeniu Dla Osób Zatrzymanych celem wytrzeźwienia	43	47	45
Wszczęte postępowania przygotowawcze	94	74	58

2. Informacja z Sądu Rejonowego w Żaganiu (Wydział II Karny) dotycząca działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podejmowane działania	2013	2014	2015
Liczba kar, środków karnych wobec sprawców przemocy (art. 207 § 1 kk)	81	76	50
Liczba orzeczonych wobec sprawców przemocy w rodzinie obowiązków przewidzianych w art. 72 § 1 kk w tym:			
a) powstrzymanie się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,	56	51	8
b) konieczność poddania się leczeniu odwykowemu lub oddziaływaniom terapeutycznym	5	6	8
c) obowiązek uczestniczenia w oddziaływaniu korekcyjno-edukacyjnych,	19	19	6
d) powstrzymanie od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób,	2	3	1
e) obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,	4	3	0
f) w zakresie innego stosownego postępowania w okresie próby obowiązek powstrzymania się od wszczynania awantur domowych	43	44	11
Liczba rozpoznanych wniosków kuratora zawodowego sprawującego dozór lub kontrolę w okresie próby nad osobą skazaną za przestępstwo przemocy w rodzinie o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności w trybie art. 75 § 1a kk	11	6	7

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

3. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu na temat ilości osób dotkniętych przemocą korzystających z pomocy Rodzinnej Poradni Specjalistycznej.

Rodzaj działania	Wskaźnik	2013	2014	2015	
Pomoc i wsparcie udzielone osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	21	14	35	
	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	ogółem	21	14	35
	w tym	medycznego	0	0	0
		psychologicznego		14	32
		prawnego	0	0	3
		socjalnego	0	0	0
zawodowego i rodzinnego	0	0	0		

4. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu dotyczące ilości osób poszkodowanych przestępstwem i przemocą, w tym przemocą domową objętych wsparciem w ramach współpracy z Lubuskim Stowarzyszeniem na Rzecz Kobiet „BABA”, udzielającego wsparcia począwszy od bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych, po konkretną pomoc materialną:

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie korzystające z oferty Stowarzyszenia „BABA”	2014	2015
ogółem	62	268
w tym kobiety	60	92
w tym mężczyźni	0	21
w tym dzieci	2	155

5. Informacja na temat działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób doznających przemocy domowej działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żaganiu.

W ramach dyżurów psychologa, specjalisty terapii uzależnień w 2014 r. udzielono 98 specjalistycznych porad psychologicznych. Poradnictwem były objęte 22 osoby (16 kobiet, 6 mężczyzn).

- Liczba osób doznających przemocy: 16 osób, 82 porady,
- Liczba osób stosujących przemoc: 2 osoby, 3 porady,
- Liczba osób z problemem nadużywania/uzależnienia od alkoholu: 1 osoba, 1 porada,
- Liczba osób z rozpoznaniem DDA: 3 osoby, 12 porad.

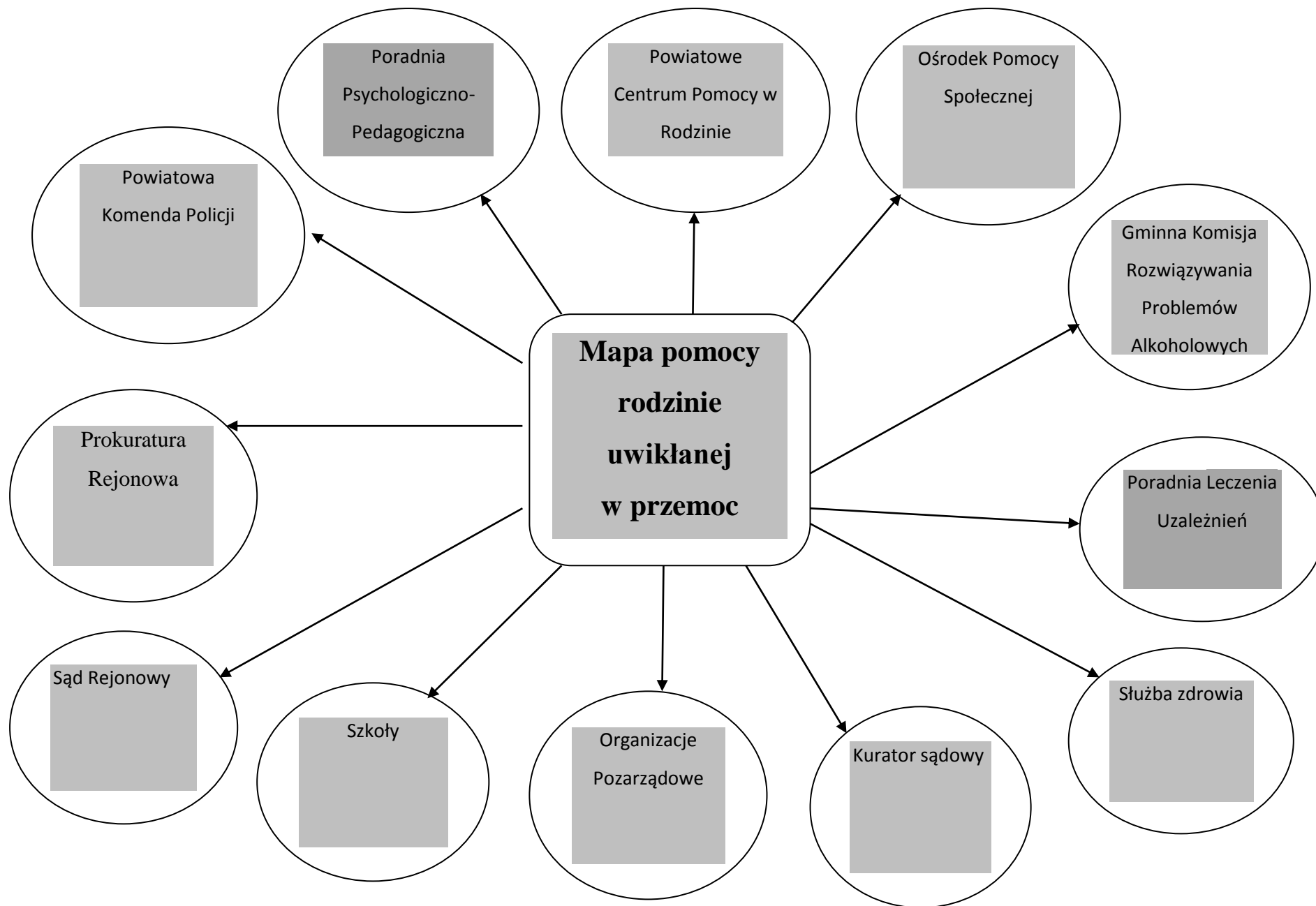
W ramach dyżurów psychologa, specjalisty terapii uzależnień w 2015 r. udzielono 85 specjalistycznych porad psychologicznych. Poradnictwem były objęte 33 osoby (26 kobiet, 7 mężczyzn).

- Liczba osób doznających przemocy: 19 osób,
- Liczba osób stosujących przemoc: 2 osoby,
- Liczba osób z problemem nadużywania/uzależnienia od alkoholu: 3 osoby,
- Liczba osób z rozpoznaniem DDA: 9 osób.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

6. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rodzaj działalności		2014	2015
Liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych		219	219
w tym:			
kobiety		84	90
mężczyźni		84	90
dzieci		51	39
Liczba utworzonych grup roboczych		110	77
Liczba posiedzeń grup roboczych, ogółem		253	267
w tym:			99
kobiety		110	
mężczyźni		87	101
dzieci		56	67
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedury NK		81	77
Liczba NK zakończonych wskutek	ustania przemocy	47	46
	brakiem zasadności podejmowania działań	39	36
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	medycznego	0	0
	psychologicznego	28	142
	prawnego	20	112
	socjalnego	130	170
	zawodowego i rodzinnego	23	109

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Żagania na lata 2016-2022

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom.
2. Szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w funkcjonowaniu.
3. Jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

I. Założenia programowe

1. Interdyscyplinarność

Interdyscyplinarność oznacza działania podejmowane na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc przez specjalistów różnych zawodów, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Bardzo ważne znaczenie ma praca skoordynowana, zespołowa. Interdyscyplinarność zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, oszczędza czas i pieniądze.

2. Systemowość

Program zmierza do stworzenia spójnego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie współpracujące ze sobą dla osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Każdy specjalista zobowiązany do podjęcia działań w obliczu przemocy powinien zidentyfikować przemoc, podjąć właściwą interwencję, znać kompetencje innych instytucji, umieć współpracować.

3. Kompleksowość

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym. Powinna być rozpatrywana w kilku perspektywach: prawnej (jako przestępstwo) psychologicznej (jako zjawisko pozostawiające po sobie trwałe skutki emocjonalne), moralnej (jako zachowane nieakceptowane, godzące w uznawane wartości moralne), społecznej (jako zachowanie niosące za sobą ryzyko dziedziczenia i powielania zachowań przez dzieci oraz przenoszenie przemocy na inny grunt).

4. Efektywność

Program zmierza do realizacji celów w oparciu o diagnozę problemu, rozpoznanie zjawiska, jego lokalnych determinant, w drodze budowania współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy.

Cel strategiczny PROGRAMU:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cel operacyjny 1

Zdobycie wiedzy na temat występowania zjawiska przemocy na terenie miasta Żagania poprzez rzetelną diagnozę społeczną.

Zadanie

1. Zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania przemocy.

Działania:

1. Sporządzanie i aktualizowanie danych statystycznych określających wielkość zjawiska w mieście Żagań.
2. Wymiana informacji o przemocy w rodzinie na terenie Żagania pomiędzy podmiotami wykonującymi zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy.
3. Opracowanie i aktualizowanie bazy danych dotyczących instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy oraz pracujących ze sprawcami przemocy.

Cel operacyjny 2

Zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia ofiarom przemocy poprzez rozszerzenie oferty pomocowej.

Zadania

1. Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą.
2. Udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz w formie pracy socjalnej.
3. Rozwój różnorodnych form poradnictwa dla osób doświadczających przemocy, w szczególności psychologicznego, socjalnego, prawnego.

Działania

1. Podejmowanie wczesnej skoordynowanej interwencji.
2. Kierowanie do schronisk, domów zapewniających bezpieczne schronienie ofiarom przemocy, specjalnych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy.
3. Przyznawanie pomocy w formie zasiłków celowych, okresowych, odzieży, posiłków, obiadów w szkole oraz innych świadczeń zgodnie z potrzebami.
4. Udzielanie pomocy w załatwianiu spraw urzędowych.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

5. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie bezradności w wychowaniu i dysfunkcjom w rodzinie poprzez np. pedagogizacji rodziców.
6. Udzielanie poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego.
7. Podejmowanie działań sprzyjających usamodzielnieniu finansowemu osób doświadczających przemocy poprzez doradztwo zawodowe, podejmowanie zatrudnienia, szkoleń oraz innych form aktywizujących.
8. Utworzenie i finansowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób doznających przemocy domowej.
9. Podejmowanie działań zmierzających do powstania Ośrodka dla Osób Pokrzywdzonych Przepięstwem przy OPS w Żaganiu.

Cel operacyjny 3

Poprawa współpracy i skuteczności działań służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania

1. Zintegrowanie działań podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy.
2. Koordynowanie działań podmiotów lokalnych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.
3. Podejmowanie współpracy służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy i przeciwdziałanie uzależnieniom tj. policji, służby zdrowia, ośrodka pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Żagań.
4. Podejmowanie działań zmierzających do uaktywnienia organizacji pozarządowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy.

Działania

1. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego skupiającego przedstawicieli wszystkich instytucji wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2. Wypracowanie jednolitej procedury postępowania w przypadku powzięcia informacji o występowaniu przemocy.
3. Szkolenie kadry realizującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy poprzez ich udział w szkoleniach, kursach bądź organizowanie wykładów, warsztatów, konferencji, debat na temat przemocy.

Cel operacyjny 4

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie poprzez informowanie i edukowanie społeczności lokalnej oraz promowanie postaw prospołecznych.

Zadania

1. Edukacja środowiska lokalnego poprzez dostarczanie wiedzy na temat przemocy i związanych z nią mechanizmów zachowań.
2. Propagowanie zachowań sprzyjających rozwiązywaniu konfliktów bez przemocy.
3. Rozwijanie edukacji przedmałżeńskiej i poradnictwa rodzinnego na rzecz przeciwdziałania przemocy.
4. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie zachowań w przypadku doświadczaniu przemocy.
5. Motywowanie społeczności lokalnych do reagowania na ujawnione akty przemocy, w szczególności z udziałem dzieci.
6. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników.

Działania

1. Opracowywanie i realizowanie programów dostarczających wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy.
2. Organizowanie czasu wolnego oraz aktywnych form wypoczynku sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych.
3. Rozwijanie infrastruktury służącej aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.
4. Podejmowanie działań mających na celu kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego.
5. Podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie ochrony praw dziecka i skutków ich nieprzestrzegania oraz poradnictwa rodzinnego.
6. Opracowanie i rozpropagowanie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy.
7. Informowanie społeczności lokalnej o instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz uzależnieniami.

Monitoring

W celu osiągnięcia zakładanych rezultatów i jak największej efektywności planowanych oddziaływań, Program będzie poddawany monitoringowi.

Monitoring będzie istotnym elementem oddziaływań i jednocześnie głównym instrumentem oceny programu, dostarczać będzie bowiem aktualnych informacji na temat efektywności podejmowanych działań oraz pozwalać na ciągłe aktualizowanie nieefektywnych treści.

Monitoring Programu prowadzić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu, w oparciu o dane instytucji i organizacji, które będą realizować zadania zgodne z wytyczonymi celami, w szczególności w zakresie:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

Podmioty uczestniczące

Urząd Miasta w Żaganiu, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Prokuratura, Sąd, Kuratorzy sądowi, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania Systemu

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są organizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Środki finansowe na realizację programu mogą pochodzić:

1. z budżetu gminy, w tym ze środków przeznaczonych na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ze środków będących w dyspozycji poszczególnych instytucji gminnych realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy,
2. organizacji pozarządowych,
3. ze środków pozyskiwanych zewnętrznie, sponsorów, innych źródeł.

Efekty

1. Stworzenie sprawnego, spójnego systemu pomocy rodzinom oraz osobom dotkniętym przemocą.
2. Zwiększenie skuteczności i efektywności działań na rzecz osób doświadczających przemocy.
3. Podniesienie jakości świadczonych usług.
4. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.
5. Podniesienie świadomości w zakresie poszanowania praw człowieka.

Gminny Program Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla miasta Żagania na lata 2016-2022

6. Usprawnienie współpracy lokalnych instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą i świadków przemocy.